

עודכן ב- 13/04/2009 02:48

עמירם כהן | הוקרה מאוחרת

בשנות ה-60 נחלצה בריטניה משפל כלכלי בגין גילוי מאגרי נפט וגז בים הצפוני. גם נורווגיה זכתה בשגשוג בזכות חלקה בעתודות הנפט והגז בים זה. בתחילת 2009 התגלה בין חדרה לראש הנקרה "הים הצפוני של ישראל".

מיזם חיפושי גז, בהובלת החברה האמריקאית נובלס אנרג'י בשותפות עם חברות בשליטת יצחק תשובה, קובי מימון ודודי ויסמן, חשף שדה גז תת-ימי גדול, "תמר", שתכולתו נאמדת ב-200-140 מיליארד מ"ק ושווי נאמד ב-25-30 מיליארד דולר. בשבוע שעבר התבשרנו על שדה גז נוסף, "דלית", העשוי להכיל 20 מיליארד מ"ק, ששוויים כארבעה מיליארד דולר.

בעקבות התגליות הללו צפויה האצת החיפושים ב-20 אתרים ימיים נוספים. אך גם אם לא יהיו עוד גילויים - בזכות מאגרי הגז שכבר נחשפו נהפכה ישראל מ"מעצמה של סימני גז", כפי שכונתה בלגלוג, לטריטוריית גז. "תמר" ו"דלית" מבטיחים לה מלאי גז אסטרטגי לשני עשורים לפחות, מבטלים את תלותה במקורות גז חיצוניים ומעניקים לה עמדת כוח במו"מ עם ספקים זרים. המדינה גם תגזור תמלוגים ממיסוי הכנסות החברות שיפיקו את הגז ומרווחי הציבור שהשקיע במיזם, הכנסות שיתכמו במיליארדי דולרים. תופסק גם התלות של משק החשמל בתחנות הכוח הפחמיות, הגוזלות שטחי חוף יקרים ומזהמות את האוויר.

ככתב אנרגיה (לשעבר) עקבתי במשך עשור אחרי מסעו של הגיאולוג יוסי לנגוצקי בדרך אל הגז הזה. ראשית המסע היתה בסקרים ראשוניים ואקראיים שאיתר לנגוצקי במגירות המאובקות של משרד התשתיות, שהצביעו על נוכחות של מבנים גיאולוגיים גדולים העשויים להכיל כמויות גדולות של נפט או גז. הוא ניסה לעניין בממצאים חברות חיפושים בינלאומיות, בהנחה כי רק חברה גדולה מסוגלת להרים מיזם חיפושים אתגרי ועתיר השקעה מהסוג הזה, ואף תעודד הצטרפות משקיעים מקומיים.

לנגוצקי נפגש עם יותר ממאה מנהלים ובעלי חברות בינלאומיות, שהראו לו בנימוס את הדלת החוצה. חברות נפט בינלאומיות מעולם לא ששו לחפש נפט בישראל, בשעה ש-70% מעתודות הנפט העולמיות נשלטות בידי מדינות ערביות ומוסלמיות.

אלא שלנגוצקי התעקש והמשיך להתרוצץ בעולם, עד שלתדהמת עולם הנפט כולו הצליח לשכנע את חברת החיפושים הבינלאומית בריטיש גז (BG) להוביל את המיזם כשהוא משמש לה יועץ. בעקבות סקרים הכריזה החברה על שני אתרים כבעלי פוטנציאל להכיל כמויות גדולות של גז ("תמר" ו"דלית"). ההכרזה הביאה להצטרפות משקיעים מקומיים, והמיזם יצא לדרך. אך זו היתה דרך חתחתים. שלושה מהשותפים המקומיים פרשו זמן קצר לפני מועד הקידוח, והמכה הקשה ביותר היתה שמובילת המיזם, BG, עזבה את ישראל - נראה שלא מחמת שיקולים מקצועיים.

מחשש לקריסת המיזם החל לנגוצקי במסע למציאת חברה בינלאומית להובלתו. הפתרון נמצא בהצטרפות קבוצת יצחק תשובה למיזם; זו הביאה להצטרפות חברת החיפושים האמריקאית נובלס אנרג'י, שותפה של קבוצת תשובה למיזם הגז "ים תטיס". בכך חזרה הנהגת המיזם לחברה בינלאומית מנוסה.

אלא שלנגוצקי, "הלב" ו"הטורבו" של המיזם, שפיענח את הצופן הגיאולוגי של הים הצפוני של ישראל אך נכשל בפענוח הצופן העסקי שלו, מצא את עצמו מחוץ למיזם. הצדק הטבעי מחייב את מימון, תשובה וויסמן, השותפים הישראלים במיזם, למצוא דרך להודות ללנגוצקי ולשתפו בפירות המיזם. ראוי שגם המדינה תמצא את הדרך לבטא את הוקרתה למגלה האנרגיה של ישראל.

כל הזכויות שמורות, "הארץ" ©

סגור חלון